

[Schmidt.]

vede Rettigheder, og at en ogsaa med dansk Tilslutning truffen Overenskomst og Ordning først blev ophævet, naar den bestaaende havde tabt sin Gyldighed, altsaa naar Pastor Braren maaske ønskede at nedlægge det ham betroede Embede med de ham overdragne Forpligtelser og Rettigheder eller samtykkede i en Nyordning, og at alt foregik paa en værdig Maade.

Man har støttet sig til § 54 i Lov om Folkekirkens Lønningsvæsen uden for København og Frederiksberg af 28. April 1931, da man traf Anordning om, at Pastor Nielsen blev residerende Kapellan for den danske Del af Højer Sogn, og fratog Pastor Braren samtlige danske Højmesse gudstjenester, som man for 10 Aar siden havde paalagt ham at afholde, og derved afskar ham fra Halvdelen af den Embedsopgave, han i sin Tid havde faaet overdraget, vel at mærke; ogsaa med dansk Tilslutning. Jeg haaber, jeg maa have Lov til at citere denne Bestemmelse; § 54 i Loven siger:

„Enhver Tjenestemand er pligtig at underkaste sig de Forandringer i hans Tjenesteforretningers Omfang og Beskaffenhed, som maatte blive bestemt, uden at det er fornødent, at noget dertil sigtende Forbehold er optaget i hans Kaldsbrev eller Ansættelsesbrev.“

Den formelle Ret til dette Skridt i Højer synes altsaa i Henhold til § 54 at være i Orden, men ved en Lov har det formelle, altsaa Bogstaven, jo altid en saglig Begrundelse bag sig, og jeg spørger da: hvorpaa er der tænkt ved denne § 54? Sandsynligvis dog vist paa Forandringer i de ydre Forhold, der maatte anbefale en Forandring, saasom stærk Befolkningstilvækst i Sognet, Indlemelse af andre Sogne eller Sognedele eller sligt. Kan Meningen være den, at § 54 berettiger til at fratage Præsten ikke et ydre Omraade af den hidtidige Virksomhed, men store Dele af hans væsentlige Opgaver, ja, som her Halvdelen, saaledes at hele Embedsopgaven faar en anden Karakter? Det er der sagtens ikke tænkt paa, da man skabte denne Paragraf. Sligt kan rimeligvis ske, naar Præsten har misligholdt sin Opgave eller har givet Anledning til alvorlig Klage; men af saadant foreligger der ikke det mindste, og heller ikke er der forebragt noget i den Retning. Pastor Braren nyder ogsaa i Dag absolut Agtelse i hele Sognet.

Er § 54 nogen Sinde før blevet brugt i et Tilfælde, som kan sammenlignes med Tilfældet i Højer, og da hvor?

Til Belysning af Forholdene i Højer kan siges følgende: Hverken befolknings-

mæssigt eller nationalt er der siden 1925, da Pastor Braren tiltraadte sit Embede, sket nogen nævneværdig Forandring. Kirkebesøget hos Pastor Braren ved de danske Gudstjenester har trods den voksende nationale Tendens været normal, ja, over det almindelige, naar man sammenligner med andre Sogne, om der end i de senere Aar er indtraadt en lille Sænkning i de besøgendes Antal. Antallet har ligget mellem 10 og 15 pCt. af den danske Menigheds Folketal. Tallene af dem, der besøger Gudstjenesterne, er for Resten følgende: I 1929 gennemsnitligt 58, i 1930 56; i 1932 47, i 1933 47 og i 1934 48. Gennemsnitstallet af besøgende ved de danske Gudstjenester viser altsaa en lille Sænkning. Det danske Mindretal udgør omtrent 300—400 Mennesker.

Sagen er derfor den: Man har betroet Pastor Braren begge nationale Dele af Sognet til kirkelig Betjening, og han har røgtet Opgaven samvittighedsfuldt og med Held. Men de samme Instanser, som i 1925 betroede ham denne Opgave, har nu taget den ene Halvdel af Opgaven fra ham. Er dette gør ligt, uden at der foreligger Klage imod Pastor Braren, blot paa Grundlag af § 54, der aabenbart sigter til helt andre Forhold?

Man kan ikke indvende, at det dog er vel meget, naar en enkelt Præsts Retskrav skal hindre, at der træffes en Ordning, som Befolkningen ønsker, eller, om man vil, som Tiden kræver. Saadan ligger Sagen nemlig ikke. For Pastor Braren er det en Æressag og en Pligtsag ikke at opgive den Opgave, som er ham betroet, og som er ham en Hjertesag. Den nu trufne Ordning løser ham vel udvortes set fra denne Forpligtelse; men i sit Indre føler han sig knyttet til den. Dette personlige Forhold til Opgaven kan efter hans Indstilling til Sagen ikke ensidigt løses, men kræver hans Samtykke. Det maa krænge ham, og det er Befolkningen uforstaaeligt, at man ikke i det mindste allerførst prøvede at forhandle med Pastor Braren om en Forandring af hele Forholdet. Dette er dog ikke sket. Vel er Menighedsraadet blevet spurgt, hvad det mente om den tilsigtede Nyordning, men ikke Pastor Braren direkte og personlig, og da han bad om i det mindste at forbeholde ham een dansk Højmesse gudstjeneste maanedligt, blev det ham nægtet.

Netop i Højer over for en saa værdig Holdning, baade fra Præstens og den tyske Befolknings Side, var det særlig paa krævet ikke at krænge hverken Præstens anerkendte Iver for sin kirkelige Opgave,